

RETROSPECTIVĂ 2022 | Modificarea regimului de taxare a muncii, cap de afis în materie de fiscalitate în acest an

Modificarea regimului de taxare a muncii a fost un subiect care a tinut capul de afis în aceasta vara, dupa ce autoritatile au decis impozitarea tuturor contractelor de munca la nivelul salariului minim, cu impact direct asupra contractelor cu timp partial.

Astfel, începând din august, contributiile de asigurari sociale si de sanatate se stabilesc la nivelul contributiilor aferente salariului minim pentru salariatii care realizeaza venituri din salarii si asimilate salariilor sub acest nivel.

Decizia a "miscat" piata, întreprinzatorii si analistii prognozând, imediat, o crestere a concedierilor si implicit a ratei somajului, în timp ce autoritatile vorbeau despre scoaterea la lumina a economiei subterane.

Ministerul Muncii, prezenta, în august, date potrivit carora numarul contractelor de munca full-time a crescut dupa anuntul privind taxarea si impozitarea contractelor part-time la nivelul salariului minim pe economie, în data de 4 august fiind înregistrate 5.621.537 astfel de contracte, cu 27.974 mai multe fata de 31 iulie 2022.

Ministrul de resort, Marius Budai, sublinia, chiar, ca nu crede ca cineva își poate permite sa traiasca în România cu 800 de lei, cât reprezinta salariul minim la jumătate de norma.

"Vreau sa va spun aici din doua puncte de vedere. Unul, eu nu cred ca cineva în România își poate permite sa traiasca cu salariul minim la jumătate de norma, care înseamna undeva pâna în 800 de lei, nu cred ca poate trai cineva cu 800 de lei pe luna (...) Daca are mai multe astfel de contracte, înseamna ca este exceptat si nu intra în aceasta categorie. Doi: ca un vechi lucrator în casele de pensii, fost director de casa de pensii, vreau sa va spun ca am vazut foarte multe dosare si oameni care acum se complac sa lucreze cu 2 lei pe hârtie si cu 5 lei în mâna", a precizat Budai în 22 iulie.

Întrebat daca aceasta masura ar putea duce la cresterea somajului, ministrul Muncii a subliniat ca nu se teme de asa ceva, aratând ca o astfel de initiativa a mai fost adoptata în trecut, generând transformarea unui numar de aproximativ 200.000 de contracte de munca, în contracte de munca cu norma întreaga.

Ulterior, în octombrie, ministrul Finantelor, Adrian Căciu, anunta ca numarul contractelor part-time a crescut începând cu 5 septembrie si, mai mult decât atât, a crescut si valoarea acestora, iar acolo unde s-au transformat în contracte individuale de munca lucratorii vor primi mai multi bani.

"Piata s-a adaptat. Daca în prima parte a aplicarii masurii am avut o scadere a contractelor part-time, dar evident, cam 70% s-au mutat pe contracte pe norma întreaga, începând cu 5 septembrie numarul contractelor part-time a crescut, dar, mai mult decât atât, a crescut valoarea contractelor part-time. Pentru a se înțelege foarte, foarte clar, aceasta masura este pentru lucratori. Acolo unde contractele part-time s-au transformat în contracte individuale de munca, acei lucratori vor primi mai multi bani, pentru ca este vorba de mai multe ore de munca care sunt trecute pe contractul de munca, se si platesc acele ore. Pe de alta parte, transformarea contractelor part-time, care la început erau parte din salariul minim, acum, fenomenul pe care îl avem, ceea ce este pozitiv, este ca se transforma în contracte part-time la un nivel mult mai mare, astfel încât totalul acelu part-time sa fie cel puțin contravaloarea unui salariu minim", a declarat Căciu în 5 octombrie, la finalul unei sedinte de Guvern.

Parerea nu a fost împartasita si de reprezentantii companiilor care au aratat, la 1 august, ca aproape jumatate (47,7%) dintre angajatorii care vor face concedieri în perioada urmatoare vor renunta la toti angajatii part-time.

Potrivit unui sondaj realizat de Consiliul National al Întreprinderilor Private Mici si Mijlocii din România (CNIPMMR), la întrebarea "Aveti salariati care lucreaza doar part-time în societatea dumneavoastra, încadrati la nivelul salariului minim?", 45,3% dintre cei chestionati au mentionat ca nu au angajati part-time cu salariu minim, iar 47,4% ca au între unu si patru angajati. În acest context, respondentii au indicat masurile pe care le vor adopta ca urmare a modificarii regimului fiscal pentru angajatii part-time (plata contributiilor la nivelul salariului minim pentru 8 ore). Astfel, 47,7% din totalul angajatorilor intervievati care au evidentiat ca vor face concedieri au declarat ca vor renunta la toti angajatii part-time, 26,1% ca vor renunta la un angajat, iar 22,5% ca vor concedia între doi si cinci angajati.

La rândul lor, reprezentantii unei companii de consultanta au aratat, în toamna acestui an, ca impozitarea contractelor part-time la nivelul salariului minim pe economie va genera încetarea unui numar semnificativ de contracte de munca cu timp partial, ce va conduce implicit la cresterea ratei somajului.

Potrivit acestora, mediul de afaceri considera ca aceasta masura fiscala ignora realitatea pietei muncii si specificul multor domenii de activitate, în conditiile în care legislatia muncii permite încheierea unor astfel de contracte de munca cu timp partial, flexibilitatea si libertatea de alegere a modului si a timpului de lucru reprezentând o preocupare importanta în ultimii ani pentru adaptarea la conditiile socio-economice actuale.

"Mediul de afaceri considera ca aceasta masura fiscala ignora realitatea pietei muncii si specificul multor domenii de activitate în conditiile în care legislatia muncii permite încheierea unor astfel de contracte de munca cu timp partial, flexibilitatea si libertatea de alegere a modului si a timpului de lucru reprezentând o preocupare importanta în ultimii ani pentru adaptarea la conditiile socio-economice actuale. Printre efectele ce nu întârzie sa apara, întrevvedem încetarea unui numar semnificativ de contracte de munca cu timp partial ce va conduce implicit la cresterea ratei somajului. Asadar, nu este greu de anticipat ca suprainpozitarea contractelor de munca cu timp partial va avea efecte contrare celor asteptate de autoritati", a declarat pentru AGERPRES Serge R. Gonvers, country managing Partner, Baker Tilly Romania.

Consultantul a subliniat ca masura si-a dovedit deja ineficienta în conditiile în care a mai fost implementata în 2017 si eliminata dupa circa doi ani, în 2019.

Anterior ordonantei privind contractele part-time, Ministerul Finantelor a publicat, la început de iulie, o serie de propuneri de modificare a Codului Fiscal, multe cu aplicabilitate din ianuarie 2023.

Ministrul Finantelor a explicat, la momentul respectiv, ca multe dintre aceste masuri fiscale au fost foarte mult timp amânate, fapt care a determinat intrarea României într-o procedura de deficit excesiv în anul 2020.

"Astazi am adoptat forma finala a ordonantei privind modificarile la Codul fiscal. Sunt o serie de masuri care intra in vigoare de la 1 ianuarie 2023 si cateva masuri care intra in vigoare incepand din data de 1 august 2022. O sa accentuez aceasta chestiune privind abordarea echilibrata pe aceasta reforma fiscala, pentru ca au fost o serie de pozitii ale mediului public prin care s-a solicitat o abordare mai radicala. Guvernul a considerat ca, la acest moment, avand in vedere situatia complicata prin care trecem, nu este oportun si nici necesar sa faca ajustari radicale de mediu fiscal ci este bine sa-si continue traiectoria de sustinere a mediului de afaceri si de consolidare a mediului de afaceri onest", a subliniat ministrul Finantelor.

O serie de modificari au intrat in vigoare la jumatatea acestui an, cele mai importante vizand majorarea accizelor la tutun si alcool si reducerea pragului pentru acordarea facilitatilor fiscale in industria alimentara si in domeniul constructiilor.

Pentru 2023, propunerile venite de la Finante vizeaza un impozit de 1% pe cifra de afaceri pentru sectorul HoReCa, fiind astfel eliminat impozitul specific, si scaderea pragului pentru microintreprinderi la 500.000 de euro. De asemenea, impozitul pe dividende urmeaza sa fie majorat la 8%, de la 5%, in prezent, iar la capitolul TVA, se are in vedere majorarea la 19% a cotei pentru bauturile pe baza de indulcitori sau zahar in timp ce pentru serviciile de restaurant, cazare si catering se va reveni la cota de 9%. Totodata, va fi abrogata prevederea potrivit careia persoanele fizice care desfasoara activitati sezoniere dintre cele prevazute la art. 1 al Legii nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activitati in cursul unui an sunt scutite la plata impozitului pentru veniturile realizate din salarii si asimilate salariilor.

In context, consultantii fiscali au aratat ca aceste modificari vor avea un impact moderat asupra mediului de afaceri si au apreciat faptul ca multe dintre ele sunt supuse dezbaterii si aprobarii cu sase luni inainte de intrarea in vigoare.

"Modificarile fiscale anuntate zilele acestea de autoritati vor avea un impact moderat asupra mediului de afaceri, insa, dincolo de complexitatea si de efectul lor direct asupra contribuabililor vizati, este de apreciat faptul ca multe dintre acestea, programate sa se aplice de la 1 ianuarie 2023, sunt supuse dezbaterii si aprobarii cu sase luni inainte de intrarea in vigoare, asa cum prevede Codul Fiscal de multa vreme. Pana acum, putine au fost situatiile in care aceasta regula a fost respectata", arata, in 6 iulie, un material de opinie semnat de Vlad Boeriu, Partener Coordonator Servicii Fiscale si Juridice, Deloitte Romania.

Pe de alta parte, in paralel cu masurile anuntate, consultantii au pledat pentru continuarea demersurilor pentru cresterea colectarii la bugetul de stat, astfel incat pe termen mediu sa poata fi evitate discutiile legate de necesitatea majorarii taxelor.

Conform Deloitte, majorarea impozitului pe dividende ar trebui corelata cu reducerea taxelor pe munca.

"O alta propunere importanta din sfera impozitelor directe este cea referitoare la majorarea impozitului pe dividende de la 5% la 8%, care urmareste, printre altele, sa descurajeze utilizarea veniturilor din dividende de catre anumite societati pentru remunerarea angajatilor. Insa, pentru a avea efectul scontat, o astfel de masura ar trebui insotita de diminuarea taxelor pe munca, care sunt necompetitive in tara noastra", au precizat reprezentantii companiei.

Reprezentantii PwC au subliniat, la randul lor, ca cel mai mare impact al modificarilor de legislatie fiscala va fi resimtit in sectoarele alimentar, turism si real estate.

"Pentru unele bauturi (ape minerale si ape gazeificate care contin zahar sau alti indulcitori sau aromatizate, sau alte bauturi precum bauturile pe baza de soia), cota de TVA va creste de la 9% la 19% incepand cu 1 ianuarie 2023. Textul de lege face referire la anumite coduri tarifare care vor fi subiectul acestei majorari, si anume codurile 2202

10 10 si 2202 99", se mentioneaza într-un material semnat de Izabela Stoicescu, Senior Manager PwC România si Cristina Florea, Senior Consultant PwC România, si publicat în 9 august.

Plafonul pentru livrarea locuintelor catre populatie pentru care se aplica TVA în cota redusa de 5% va fi diminuat de la 700.000 lei la 600.000 lei (echivalentul a 120.000 euro) pentru o locuinta de cel mult 120 metri patrati. Drept masura tranzitorie, pentru livrarile de locuinte catre populatie pentru care sunt încheiate pâna la 1 ianuarie 2023 antecontracte, se aplica TVA 5% potrivit regulilor actuale (în limita sumei de 700.000 lei).

Totodata, daca în prezent pot fi achizitionate mai multe imobile cu cota redusa de TVA de 5% în limita a 450.000 lei (fara TVA), începând cu 1 ianuarie 2023, doar o singura locuinta a carei valoare nu depaseste 600.000 lei va putea fi achizitionata în regim de TVA 5%, în mod individual sau în comun.

Pentru anul care urmeaza, autoritatile promit stabilitate fiscala. Într-o conferinta de profil desfasurata la jumatatea lunii noiembrie, secretarul de stat în Ministerul Finantelor, Alin Chitu, a anuntat ca nu vor avea loc modificari bruste de taxe pe parcursul anului viitor.

"Noi suntem acum, cel putin pentru anul acesta, în grafic în ceea ce priveste modificarile legislative. Am avut OG 16, prin care au fost luate o serie de masuri, unele nu au fost confirmate de Parlament, dar chiar si asa obiectivele noastre pentru anul 2023 sunt atinse, deci nu avem o presiune din perspectiva unor modificari bruste, ca sa ne tinem de calendarul asumat", a spus Chitu, în cadrul conferintei "PNRR - Investitii pentru economia viitorului. Reforma fiscala", organizata de PwC România.

La rândul sau, Lucian Heius, presedintele Agentiei Nationale de Administrare Fiscala, a completat, prezent la acelasi eveniment, ca nu ar mai trebui sa existe nicio modificare în Codul fiscal anul viitor.